На березі моря росла висока могутня сосна. Вся земля під нею була всипана пахучими голками, на яких спалося зручніше, ніж на царських перинах. Малі музиканти найбільше любили ночувати саме тут, граючи доти, поки зірки спускалися до самої землі. На всі чотири сторони світу пролягав шлях малих музикантів, але де б вони не були — завжди поверталися під свою сосну. Тут усі з нетерпінням чекали на них. І це зрозуміло, бо під їхню гру легше було обкопувати виноград, витягувати з моря важку рибальську сіть. А вечорами сходилися сюди хлопці й дівчата, щоб потанцювати під чарівну музику. Молодь завжди приносила для хлопчаків якийсь подарунок, хто що міг: паляницю, смажену рибу, пригорщу смокви. Якщо ночі були місячні, світлі, то хлопці й дівчата розважалися до самого ранку.

То хіба ж дивно, що розголос про малих музикантів з кожним днем сягав усе далі! Люди вірили, що від їхньої музики розпускаються зачахлі дерева й квіти, зеленіють випалені сонцем трави, вилазять на світ божий зі своїх потаємних схованок звірі й зачаровано слухають музику.

Якби малі музиканти хотіли, то своєю грою могли б дістати з-під землі будь-який скарб і стати найбагатшими людьми на світі. Проте багатство їх не приваблювало. У лахмітті, засмаглі, виполоскані дощами, вибілені снігами, мандрували вони світом, і в їхній музиці рибалкам вчувався шум весел, землекопам — посвист кайла, юнакам — сміх жниць...

З часом сама по собі народилася легенда, що їхня музика підіймає з ліжка паралічних, повертає слух глухим і зір сліпим. Малі музиканти про те нічого не знали. Для них, проте, втіхою було побачити свою сосну, порадувати друзів музикою.

Все ж подеколи малі музиканти місяцями не поверталися на берег моря. Траплялося це тоді, коли якийсь багатий вельможа, зачувши про цілющі властивості їхньої музики, силою не відпускав їх з двору, а

змушував без упину грати, хоча, як правило, нічого в музиці не розумів і хвалився хлоп'ятами, наче мисливськими собаками чи рушницями. А що всі навкруги так захоплено відгукувалися про малих музикантів, то хто ж пастиме задніх? Зрештою, збайдужівши до їхньої гри, вельможа відпускав хлопчаків, але під ворітьми вже чатували підданці іншого...

Сосна була далеко від вельможних дворів і ще далі від царського палацу, куди одного дня привели малих музикантів.

Цар Жовте Вухо трохи недочував і музика його мало цікавила. Проте, якщо ці музиканти грають на банкетах у його вельмож, то хай і в нього пограють.

Втім, побачивши їх, володар розчарувався і занепокоївся.

— Які ж це музиканти? — вигукнув.— Це ж діти! Чи ти не помилився? — грізно запитав він свого найпершого придворного.

Той похитав головою і наказав хлоп'ятам показати все, на що вони здатні.

— Це вони, світлий царю, ті, про кого всі знають!

— Якщо так, то нехай зараз же щось заграють! — звелів цар Жовте Вухо, але тут його погляд упав на засмаженого до червоного індика, й він забув і про радника, і про малих музикантів: жвакав і жвакав безугавно, а придворні дами, облизуючи пальчики, вигукували:

— Які рачки! А який соус! А тістечка! Погляньте-но!

Всю ніч тривав бенкет, і всю ніч малі музиканти грали без перерви. Від утоми вони ледь трималися на ногах. Ніхто не зважав ні на них, ні на їхню музику, але оскільки цар Жовте Вухо не давав дозволу перепочити — мусили грати.

Ах, як це пікантно: вугрі й орхідеї, музика й підлива! Вже й на світ благословилося, зазирнули у вікна перші сонячні промені, а хлопці, похитуючись від утоми й голоду, все грали й грали. Так минув полудень, і добірне товариство нарешті розійшлося на спочинок, але малі музиканти й далі грали, щоб сон царя і придворних був солодшим. Відтак почався обід, який змінився вечерею, і цар Жовте Вухо, мимохідь угледівши музик, знову звелів:

— Ану, покажіть, на що ви здатні!

Тож хлопчаки не спали ще одну ніч, а коли над озером зійшло сонце, вони повискакували через вікно й кинулися тікати.

Зайняті бенкетуванням і розгляданням нового вбрання цариці, ні цар, ні його підданці аж до полудня не помічали відсутності малих музикантів. Усі спохопилися тільки тоді, як цариця, вибалушивши очі, вигукнула:

— Чогось тихо, наче ніхто не грає!

— А й справді не грає! — роззирнувся навкруги цар Жовте Вухо.— Хіба я велів їм перестати грати?! — запитав він присутніх.

— Гадаю, що ні! — відповіла цариця.

— Тоді нехай зараз же їх наздоженуть і приведуть сюди! — грізно наказав цар.— Жоден з могутніх володарів, чиї землі межують з моїм царством, не має таких музикантів і не повинен мати. Наздоганяйте їх, бо хто ж розважатиме нас за щоденними бенкетами? — цар Жовте Вухо плеснув у долоні, й цілий загін найхоробріших вояків пустився на розшуки малих утікачів.

Де їх тільки не шукали! Кого не запитували! Але ніхто нічого не сказав. Так, шилом патоки вхопивши, й повернулися вояки в палац. Од люті цар Жовте Вухо посинів, а цариця прогугоніла:

— Чи до смаку мені тепер будуть тістечка й рачки?

Вирішили негайно послати на розшуки малих музикантів найхитріших вивідувачів царства. Тому, хто скаже, де вони переховуються або хто знайде їх, була обіцяна величезна нагорода — триста золотих.

Гай-гай! Навіть ця нечувана досі нагорода не розтулила рибалкам вуста.

А сосна тим часом шуміла на вітрі й питала у птахів:

— Чи не бачили ви малих музикантів?

— Бачили, бачили! — відказали птахи.— За три дні льоту звідси, але вони дуже квапляться і невдовзі будуть тут...

І справді, коли минуло три дні, на виднокрузі з'явилися малі музиканти. Зустрічати їх вийшло все село — від малого до старого. Проте перевдягнуті вивідувані були вже недалеко.

— Якщо їхня музика справді лікує хворих, то треба їх знайти! — Вивідувані скаржилися один одному на біль у суглобах, різь в очах і безнастанно розпитувати стрічних, де можуть переховуватися малі втікачі. Всі непевно знизували плечима. А один мимоволі прохопився про сосну на березі моря.

— Ах, так! — вигукнув найголовніший вивідувач і наказав загонові йти за ним.

Хтозна, скільки днів вони йшли, скільки пустель перетнули, поки дісталися до морського берега і побачили під могутньою сосною малих музикантів. Розшукувані полегшено зітхнули, мовляв, тепер вони в наших руках, але зненацька хтось вигукнув:

— Тікайте, військо!

Втім, куди втечеш? Попереду — море, а за спиною — царські посіпаки. Якби були птахами — злетіли б у височінь, якби були кротами — заховалися б під землю. А так? Найменший музикант, отой, що тільки нещодавно навчився ходити, затулив личко руками й заплакав.

Зненацька сосна схилила віти до самої землі й прошепотіла:

— Вилазьте на гілки! — І, мов руками, обняла малих музикантів, підняла їх на самісіньку верхівку, куди ледь сягав погляд, однак це не зупинило переслідувачів.

— Принесіть драбини! — наказав найголовніший вивідувач. Проте, коли перший переслідувач дістався до гілки, на якій сиділи малі музиканти, та раптом підстрибнула вгору. Мусили розшукувані доточувати драбину. Надаремно. Сосна росла вище й вище: до самого неба. Хлопчаків уже не було видно, але переслідувачі не спішили йти з берега моря, а табором розташувалися під сосною. Ачей, малі музиканти вночі, коли холоднішає і голод дається взнаки, спустяться на землю, бо як без них показатися цареві на очі!

Ось уже й сутінки оповили землю, а малі музиканти все сиділи на сосні. Не спустилися вони звідти ні вночі, ні на другий, ні на третій день. Переслідувачі більше не могли чекати. З допомогою міцного мотузка найхоробріший з них дістався аж на самісіньку верхівку сосни й звідти гукнув:

— Таж тут нікого немає!

Даремно вивідувані порозбігалися у всі боки, шукаючи малих утікачів. Так ні з чим і повернулися вони до царського палацу.

А з могутньої крони сосни полинула тиха й ніжна пісня цвіркунів. Рибалки зрозуміли, що малі музиканти не покинули їх.

Найліпше ту пісню чути влітку, коли зорі опускаються низенько-низенько і ніжно сріблять хвилі: тоді пісня наповнює ніч, заколисуючи трави й море.